

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи мусоидат ба шуғли аҳоли

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2003, №8, мод.467; соли 2005, №12, мод. 650; соли 2007, №7, мод. 687; соли 2008, №12, қ-2, мод.1006)

Маҷлиси намоёндагон қабул намуд – 30 июни соли 2003

Маҷлиси миллий ҷонибдорӣ намуд – 16 июли соли 2003

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро оид ба шуғли аҳоли танзим намуда, асосҳои ҳуқуқӣ, иҷтимоию иқтисодӣ ва ташкилии сиёсати давлатӣ дар ин самт, аз ҷумла кафолатҳои давлатро дар амали гардонидани ҳуқуқҳои конституционии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба меҳнат ва ҳифзи иҷтимоӣ аз бекорӣ дар шароити иқтисоди бозорӣ муқаррар менамояд.

БОБИ I.

МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

- **бекорӣ**- падидаи иҷтимоию иқтисодист, ки ба қисми муайяни кувваи корӣ мавҷуд набудани талабот дар бозори меҳнат вобастагӣ дорад;

- **шаҳрвандони бекор** - шаҳрвандони синну соли қобили меҳнате, ки дар давраи баррасишаванда кор, музди меҳнат ва шуғли даромаднок надоранд, бо роҳи муроҷиат ба хадамоти давлатӣ ё **мақомоти** дигари шуғли аҳоли, тавассути истифода ва ҷойгир намудани эълонҳо дар матбуот, муроҷиати бевосита ба корфармоён, истифодаи усулҳои дигар, аз ҷумла ташкили кори инфиродӣ ба ҷустуҷӯи кор машғул буданд, метавонанд ва тайёр ҳастанд ба кор шурӯъ намоянд;

- **чораҳои фаъоли мусоидат ба шуғли аҳоли** - чораҳое, ки барои аз нав оғоз гардидани шуғли шаҳрвандони бекор мусоидат намуда, ба васеъшавии имконияти бо кор таъмин кардани онҳо равона гардидаанд. Ба қатори чунин чораҳо ёрӣ расонидан дар ҷустуҷӯи кор, тайёрӣ ва бозомузони касбии аҳолии бекор, мусоидат ба **фаъолияти инфиродии меҳнатӣ**, корхонаҳои соҳибқорӣ хурд ва миёна, дигар намуди чораҳо ҷиҳати мусоидат ба шуғли аҳоли дохил мешаванд; (ҚҶТ аз 31.12.08с № 472)

- **дастгирии иҷтимоии шаҳрвандони бекор** - хизматрасонӣ ҷиҳати мусоидат ба шуғли аҳоли; пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ ва *стипендия* ҳангоми тарбия ва бозомӯзии касбии шаҳрвандони бекор; расонидани ёрии моддӣ ба аъзои оилаи **синнашон** то 15 - солаи шахси бекор, ки дар таъминоти ӯ мебошанд; расонидани кӯмаки молиявӣ ба

шаҳрвандони бекор, ки хоҳиши бо фаъолияти соҳибкорӣ машғул шуданро доранд;

- **кӯмакпулӣ барои бекорӣ** - ёрии моддии муваққатии аз тарафи давлат кафолатдодашудае, ки ба шаҳрвандони бекори расман ба қайдгирифташудаи барои гирифтани он ҳуқуқ дошта пардохта мешавад;

- **шуғл** - ҳама гуна фаъолияти шаҳрвандони қобили меҳнат, ки ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолиф набуда, ба қонеъ гардонидани талаботи шахсӣ ва ҷамъиятиашон алоқаманд мебошад ва ба онҳо даромад (музд) меоварад;

- **шуғли (кори) муваққатӣ** - кори муздноки муваққатие, ки дар асоси шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ дар давраи маҳдуди вақт иҷро карда мешавад;

- **кори мувофиқ** - коре, ки онро шаҳрванд иҷро карда метавонад, ба чинс, маълумот, ихтисос, тайёрии касбӣ, собиқаи меҳнатӣ ва таҷрибаи корӣ шароитҳои ҷои кори охирин (ба истисноии корҳои ҷамъиятии музднок), вазъи саломатии ӯ мувофиқ буда, аз маҳали зисташ наҷандон дур ҷойгир (на зиёда аз як соат дар роҳ) бошад ва музди меҳнаташро дар сатҳи на паस्तтар аз ҳадди ақали музди меҳнати расман муқарраршуда кафолат диҳад;

- **бозори меҳнат** - соҳаи ташаккули талабот ва пешниҳод ба қувваи корӣ;

- **корҳои ҷамъиятӣ** - намудҳои фаъолияти меҳнатии дастраси умум, ки чун қоида, тарбияи пешакии касбии кормандонро, ки самти иҷтимоии ғоиданок дошта, ҳамчун дастгирии иловагии иҷтимоӣ ва шуғли муваққатии шахсони корҷӯянда ташкил карда мешаванд, талаб намекунанд. Ба корҳои ҷамъиятӣ фаъолияте, ки бо зарурияти таъҷилан баргараф намудани оқибати садамаҳо, офатҳои табиӣ, фалокатҳо, дигар ҳолатҳои ғавқулӯда вобаста аст ва омодагии махсуси кормандон, инчунин амалҳои маҳоратнок ва масъулиятноки онҳоро дар муддати кӯтоҳтарин талаб мекунад, дахл надорад;

- **миёнаравии меҳнатӣ** - мусоидат намудан ба аҳоли ҳангоми бо кор таъмин кардан аз хониби мақомоти **мақомоти** давлатии шуғли аҳоли ва дигар ташкилотҳо;

- **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** - мақомоти давлатии идора ва танзими шуғли аҳолии Қобили меҳнат буда, сиёсати мусоидат ба шуғли аҳоли ва ба шаҳрвандон таъмин намудани кафолатҳои дахлдорро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд;

- **вакансия** - ҷои кории ҳоли дар ташкилотҳо;

- **аҳолии аз ҷиҳати иқтисодӣ фаъол (қувваи корӣ)** - қисми аҳолие, ки пешниҳоди қувваи кориро барои истеҳсоли молҳо ва хизматрасонӣ таъмин менамояд. Шумораи аҳолии аз ҷиҳати иқтисодӣ фаъол, бекорон ва шахсони машғули кор бударо дарбар мегирад;

- **аҳолии аз ҷиҳати иқтисодӣ гайрифавол** - қисми аҳолии синну соли қобили меҳнат, ки ба ҳайати аз ҷиҳати иқтисодӣ фаъол (қувваи корӣ) дохил намешавад. (ҚҶТ аз 28.06.11с№724).

Моддаи 2. Қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон дар бораи мусоидат ба шуғли аҳоли

Қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон дар бораи мусоидат ба шуғли аҳоли ба Конститутсияи (Сарқонуни) Чумхурии Тоҷикистон асос ёфта аз ҳамин Қонун, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумхурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Шуғли аҳоли ва фаъолияти ба шуғл баробаркардашуда

Шаҳрвандон ҳуқуқи истисноии ихтиёрдорӣ намудани қобилияти худро ба меҳнати истехсолӣ ва эҷодӣ дошта, метавонанд ҳар гуна фаъолияти аз ҷониби қонунгузорӣ манънашударо иҷро намоянд. **Ҳеч кас ба меҳнати махбурӣ ҷалб карда намешавад, ба истиснои мавридҳои, ки қонун муайян кардааст.**

Давлат амалӣ гардонидани сиёсати мусоидат ба шуғли пурраю самаранок ва озодона интиҳобшударо, ки ба фароҳам овардани шароит баҳри амалӣ гардонидани ҳуқуқи шаҳрвандон ба меҳнат нигаронида шудааст, кафолат медиҳад.

Бешуғл будани шаҳрвандон барои ба ҷавобгари маъмурӣ, ҷиноӣ ва дигар намуди ҷавобгарӣ кашидани онҳо асос шуда наметавонад.

Ба аҳолии шуғлнок (ё ба он баробар кардашуда) шаҳрвандони синнашон 15-сола ва аз он калонсола мансубанд, ки дар давраи баррасишаванда:

- кори кироҷро бо подош аз рӯи шартҳои вақти кории пурра ё нопурра иҷро менамоянд, инчунин соҳиби дигар намуди кори (хизмати) даромаднок мебошанд;

- мустақилона худро бо кор таъмин менамоянд, аз ҷумла шахсон ба соҳибкории хурд ва миёна, шахсон ба фаъолияти соҳибкории инфиродии меҳнатӣ бе ташкили шахси ҳуқуқӣ машғулбуда, аъзои кооперативҳои истехсолӣ, хоҷагии деҳқонӣ (фермерӣ) ва аъзои оилаҳои онҳо, ки қитъаҳои замин гирифтаанд, хоҷагии ёрирасони шахсӣ доранд ва маҳсулоташонро дар асоси шартномаи тибқи қонунгузорӣ басташуда ба фурӯш мебароранд, дар истехсоли маҳсулоти кишоварзӣ иштирок менамоянд, инчунин аъзои оила ба онҳо *ёрирасонро бо кор таъмин менамоянд*;

- дар сафҳои кӯдаҳои мусаллаҳи Чумхурии Тоҷикистон ва дигар қӯшунҳои воҳидҳои низомӣ мутобиқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон ва созишномаҳои байналмилалӣ хизмати ҳарбиро адо менамоянд;

- дар муассисаҳои ***таҳсилоти умумӣ, таҳсилоти касбӣ*** ва дигар муассисаҳои таълимӣ дар баҳши рӯзона таҳсил ва ҳамзамон кори кироҷро иҷро менамоянд, аз ҷумла бо роҳмати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** таълим мегиранд;

- дар ташкилотҳои ҷамъиятии ғайритиҷоратӣ ва муассисаҳои динӣ, ки фаъолиятшон ба қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон муҳолиф намебошад, машғули коранд; **(ҚҶТ аз 28.06.11с.№724)**

- соҳиби кор мебошанд, лекин дар ҷои кор бо сабаби корношоямӣ, рухсатӣ, бозомӯзӣ, такмили ихтисос, бозистодани истехсолот, аз он ҷумла бо сабаби корпартоӣ бавучудода, даъват ба ҷамъомади ҳарбӣ ё дигар сабабҳо муваққатан ҳозир нестанд;

- ба вазифаи музнок дар мақомоти ҳокимият ва идораи давлатӣ интихоб, таъин ва тасдиқ шудаанд;

- муассиси (иштирокчии) ташкилот мебошанд, ба истиснои муассисони ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва динӣ, фондҳои хайрия ва ғайра, ҷамъиятҳои шахсони ҳуқуқӣ (ассотсиатсия ва иттиҳодияҳо), ки нисбати ин ташкилотҳо ҳуқуқи молӣ надоранд;

- **шаҳрвандони хориҷӣ**, ки муваққатан дар қаламрави ҷумҳурӣ ба кор машғул буда, вазифаҳои новобаста ба таъмини фаъолияти сафоратхонаҳо, намояндаҳои дипломатӣ ва консулгарихоро иҷро менамоянд;

- дар ҷойҳои маҳрумият аз озодӣ адои ҷазо мекунанд;

- ба дигар намудҳои фаъолият, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, машғул мебошанд.

Шаҳрвандоне, ки ба фаъолияти меҳнатии инфиродӣ ва хоҷагии ёрирасони шахсӣ машғуланд, бо ҳамаи қаролатҳои ҳимояи иҷтимоӣ фаро гирифта мешаванд, ба шарте ки ҳатман аз даромади бадастовардашуда тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба **мақомоти вақолатдори давлатии соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа** маблағи суғуртавино пардохт намоянд. **(ҚҶТ аз 28.06.11с.№724)**

Тартиби баҳисобгирии собиқаи кор ва додани дафтарчаҳои меҳнатиро ба ин шаҳрвандон Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

Моддаи 4. Шаҳрвандони бекор

Бақайдгирии шаҳрвандоне, ки дар ҷои истиқомати доимиашон ҳамчун шахсони бекор ва қорҷӯянда ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** муроҷиат менамоянд, ҳангоми муроҷиати бевоситаашон бо пешниҳод кардани шиноснома, дафтарчаи меҳнатӣ ё ҳуҷҷатҳои, ки онҳоро иваз мекунанд, ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи таҳассуси касбӣ, маълумот дар бораи музди меҳнати миёна дар ду моҳи охир аз ҷои қори охири, анҷом дода мешавад. **(ҚҶТ аз 28.06.11с.№724)**

Шаҳрвандоне бекор доништа намешаванд, ки:

- ба синни 15-солагӣ нарасида бошанд;

- **мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи нафақа ба синни нафақа расидаанд, ғайр аз шаҳрвандоне, ки аз рӯи маънубӣ нафақа мегиранд; (ҚҶТ аз 28.06.11с.724)**

- аз иҷора додани молиқият, қитъаи замин, воситаҳои нақлиёт ва амволи ғайриманқул дар ҳаҷми на камтар аз 12 моши ҳадди ақал дар як сол даромад доранд;

- дар муддати 10 рӯзи баъди ба қайд гирифтани онҳо дар **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** ду намуди ҷои қори мувофиқро рад кардаанд, шахсоне, ки бори аввал қор меҷӯянд *қасби (ихтисоси)* надоранд, дар

сурати ду маротиба рад намудани гирифтани тайёрии касбӣ ё таклиф ба кори музднок, аз ҷумла коре, ки хусусияти муваққатӣ дорад. Шаҳрванди корҷӯянда ду бор ба ҳамон як ҷои кор (ё як ҷои таълим) пешниҳод карда намешавад;

- дар давоми 10 рӯзи баъди ба қайд гирифтани барои ёфтани кори мувофиқ, бе сабабҳои узрнок, ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** барои ба онҳо пешниҳод намудани кори мувофиқ наомадаанд; **(ҚЧТ аз 28.06.11с. №724)**

- ҳуҷжатҳои маълумоти ошкоро дурӯғ доштаро дар бораи набудани кор, музд ва машғулияти даромаднок, инчунин дигар маълумоти нодурустро барои бекордонистани онҳо пешниҳод намудаанд.

Ёрдампулии хангоми аз кор озодшавӣ пардохташаванда ва музди миёнаи меҳнати нигоҳдошташавандаи шаҳрвандони аз ташкилотҳо, аз кор (аз хизмати ҳарбӣ) бинобар барҳамдиҳӣ, ихтисори шумора ё штатҳо озодшуда ҳамчун музд ба ҳисоб гирифта намешавад.

Тартиби бақайдгирии шаҳрвандони бекорро ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд

Моддаи 5. Кори мувофиқ

Дар сурати ғайриимкон будани пешниҳоди кор ба шаҳрванд аз рӯи касби (*ихтисоси*), коре, ки иваз намудани касби (*ихтисоси*)-ро бо назардошти қобилияти шаҳрванд, таҷрибаи пешина ва барои ӯ дастрас будани воситаҳои таълимиро талаб менамояд, мувофиқ дониста мешавад.

Кори музднок, аз он хумла кори хусусияти муваққатӣ дошта ва корҳои ҷамъиятӣ, ки тайёрии пешакиро талаб мекунад ё намекунад (бо дарназардошти хусусиятҳои синну сол ва дигар хусусиятҳои шаҳрвандон) ва ба талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат хавобгӯ мебошад, барои шаҳрвандони зерине мувофиқ дониста мешавад, ки:

- бори аввал кор меҷӯянд (пештар кор намекарданд, *касби (ихтисоси)* надоранд, дар давоми як соли пеш аз саршавии бекорӣ зиёда аз як бор барои вайрон намудани интизоми меҳнатӣ ва дигар амалҳои гунаҳкорона, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, аз кор озод карда шудаанд, пештар бо фаъолияти соҳибкорӣ машғул буда, баъди танаффуси тӯлонӣ (зиёда аз як сол) кӯшиши барқарор намудани фаъолияти меҳнатиро доранд, инчунин бо роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** ба таҳсил фиристода, барои амали гунаҳкорона хорих карда шудаанд; **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- баланд бардоштани (барқарор намудани) дараҳаи ихтисос аз рӯи касби (*ихтисоси*) мавхуда, гирифтани ихтисоси ба ҳам наздик ё аз бозомӯзӣ гузаштанро рад кардаанд;

- дар қайди мақомоти **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** зиёда аз 12 моҳ буда, инчунин зиёда аз ду сол кор накардаанд;

- ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** баъди ба анҳом расидани корҳои мавсимӣ муруҳиат намудаанд.

Кор мувофиқ дониста намешавад, агар: **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- он бо иваз намудани ҷои истиқомат бе розигии шаҳрванд вобаста бошад;

- он дар маҳале дода шавад, ки дар он хо шароити манзилӣ ва дигар шароити зист назар ба оне ки корманд то мурухиат кардан ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** дошт, номусоидтар бошад: **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- шароити меҳнат ба қоида ва меъёрҳои ҳифзи меҳнат мувофиқат накунад;

- рад кардани ин кор бо сабабҳои узрнок, вазъияти шахсӣ ё оилавӣ асоснок шуда бошад.

Бо қарори махлиси маҳаллии вакилони халқ дигар дараҳаҳои кори мувофиқ муқаррар шуданаш мумкин аст, ки ҳифзи иҷтимоии шаҳрвандонро пурзӯр менамояд.

Моддаи 6* **Принсипҳои асосии сиёсати давлатӣ дар соҳаи мусоидат ба шуғли аҳоли*

Давлат сиёсати мусоидат намудан ба амалӣ гардонидани ҳуқуқҳои шаҳрвандонро ба шуғли пурра, самаранок ва интиҳоби озоди шуғл пеш мебарад.

Сиёсати давлатӣ дар соҳаи мусоидат ба шуғли аҳоли ба принсипҳои зайл асос меёбад:

- меҳнати ихтиёрӣ, ки мувофиқи он шуғл ба изҳори озодонаи иродаи шаҳрвандон асос меёбад;

- таъмини имкониятҳои баробар барои ҳамаи шаҳрвандон, қатъи назар аз миллат, наҷод, чинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, вазъи иҷтимоӣ, таҳсил ва молу мулк дар интиҳоби озодонаи машғулият;

- фароҳам овардани шароите, ки ҳаёти сазовор ва инкишофи озодонаи инсонро таъмин менамояд;

- дастгирӣ намудани ташаббуси меҳнатӣ ва соҳибкориҳои шаҳрвандон, мусоидат намудан ба инкишофи қобилияти онҳо нисбат ба меҳнати самаранок ва эҳодӣ, ки дар доираи қонуният амалӣ мегардад;

- тамоюли системаи маориф ба тайёр намудани кадрҳои мувофиқи талаботи бозори меҳнат;

- таъмини ҳифзи иҷтимоӣ дар соҳаи шуғли аҳоли, гузаронидани чорабиниҳои махсус, ки барои ба машғулият фаро гирифтани гурӯҳҳои алоҳидаи аҳолии ба ҳифзи иҷтимоӣ махсусан мӯхтаҳо ва дар ҷустуҷӯи кор душворикашанда мусоидат менамоянд;

- ҳатмӣ будани пардохтҳои иҷтимоӣ ба **мақомоти ваколатдори давлатии соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа** бо мақсади амалӣ намудани суғуртаи иҷтимоии кормандони корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳои ҳамаи шаклҳои моликият ва фаъолияти хоҳагидорӣ; **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- пешгирии бекорӣ оммавӣ ва кам намудани бекорӣ тӯлонӣ;

- ба бекорон додани кафолатҳо ва ҷубронҳои иҷтимоӣ;

- ҳамбастагии мустақилияти **мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ** дар масъалаҳои шуғли аҳоли бо мувофиқати фаъолияти онҳо ҳангоми татбиқи барномаи давлатии мусоидат ба шуғли аҳоли;

- муқаррар кардани имтиёзҳо ба корфармоёне, ки ҷойҳои кории амалкунандаро нигоҳ дошта, ҷойҳои нави корӣ таъсис медиҳанд, аз он хумла барои шаҳрвандоне, ки ба ҳифзи иҷтимоӣ махсусан эҳтиёжманданд ва дар ҷустуҷӯи кор душворӣ мекашанд;

- ҳамоҳангсозии фаъолият дар соҳаи шуғли аҳоли бо дигар самтҳои сиёсати иқтисодӣ ва иҷтимоӣ;

- ташкили ҳамкориҳои байналмилалӣ дар ҳалли масъалаҳои шуғли аҳоли, бо назардошти фаъолияти касбии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориха ва фаъолияти меҳнатии шаҳрвандони хорихӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, риоя намудани меъёрҳои байналмилалӣ меҳнат;

- иштироки иттифоқҳои касаба, дигар мақомоти намоёндагии кормандон, иттиҳодияҳои корфармоён, аз он хумла ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва ҷамъиятӣ дар ҳамкорӣ бо мақомоти идораи давлатӣ дар таҳия ва амалӣ намудани тадбирҳои таъмини шуғли аҳоли.

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сиёсати худ дар соҳаи шуғл аз рӯи зарурияти таъмини инкишофи устуворонаи иқтисодиёти худ, оқилона истифода бурдани захираҳои меҳнатӣ дар асоси риояи принципҳои ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи шуғли аҳоли амал мекунад.

Моддаи 7. Кафолатҳои давлатии мусоидат ба шуғли аҳоли

Давлат ба шаҳрвандони бекор кафолатҳои зеринро медиҳад:

- мусоидати ройгон дар интихоби кори мувофиқ ва бо кор таъминкунӣ тавассути миёнаравии **мақомоти давлатии шуғли аҳоли**; **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- тамоюли ройғони касбӣ, тарбия ва бозомӯзии касбӣ, тақмили ихтисос дар асоси роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли**; **(ҚЧТ аз 28.06.11с. №724)**

- таъмини дастгирии иҷтимоӣ;

- хуброни хароҳоти моддӣ бо сабаби *дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон* ба маҳали дигар бо роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кор (омӯзиш) раван намудан; **(ҚЧТ аз 31.12.08с № 472) (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- имконияти бастанӣ шартномаҳои (Қарордодҳои) меҳнатӣ барои иштирок дар корҳои ҳамҷамъиятии музднок, ки бо назардошти синну сол ва дигар хусусиятҳои шаҳрвандон ташкил карда мешаванд.

Моддаи 8. Ҳуқуқи шаҳрвандон оид ба таъмини шуғл

Шаҳрвандони бекор, аз ҷумла шахсони корҷӯянда ҳуқуқ доранд:

- ба интихоби озодонаи намуди шуғл ва кор;

- ба интихоби озодонаи ҷои кор бо роҳи муроҷиати бевосита ба корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳо ва дигар корфармоён ё ба воситаи миёнаравии **мақомоти давлатии шуғли аҳоли**; **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- ба гирифтани маълумоти ройгон дар бораи ҷойҳои холии кории аз ҷониби корфармо пешниҳодшуда;

- ба гирифтани маълумоти ройгон дар бораи курсҳои таълимӣ дар доираи тайёри ва бозомӯзии касбии аҳолии бешуғл;

- ба мустақилона таъмин шудан бо кор берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон. Тартиби ҳимояи ҳуқуқи манфиатҳои ин гуна шахрвандон, инчунин шартҳои ба онҳо додани кӯмаки миёнаравӣ бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Шахрвандони бекор, аз ҷумла шахсони корҷӯянда дар **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** ҳуқуқ доранд:

- ба хизмати миёнаравии ройгон дар бозори меҳнат; **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- ба гирифтани маслиҳати ройгон доир ба фаъолияти касбӣ ва масъалаҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи шуғли аҳоли.

Шахрвандони бекор ва шахсони корҷӯянда дар **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** бақайдгирифташуда, ҳуқуқ доранд: **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

- ба омӯзиш дар курсҳои тайёрии касбӣ ва бозомӯзии касбӣ ва гирифтани стипендия дар давраи омӯзиш;

- ба гирифтани хизмати маслиҳатӣ ва дастгирии молиявӣ дар ташкили машғулияти инфиродӣ ва соҳибкории хурд;

- ба гирифтани имконияти иштирок дар барномаҳои ташкили корҳои ҷамъиятӣ;

- ба дастгирии иҷтимоӣ дар соҳаи меҳнат. Шахсоне, ки мувофиқи тартиби муқарраргардида бекор дониста шудаанд, ба сабаби бекорӣ ҳуқуқи гирифтани кӯмакпулиро доранд.

Шахрвандон ҳуқуқ доранд нисбат ба амал ё беамалии кормандони **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** ба мақомоти болоии он, инчунин ба суд, бо тартибе ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, арзу шикоят намоянд. **(ҚЧТ аз 31.12.08с № 472) (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

Моддаи 9. Кафолатҳои иловагии шуғл барои гурӯҳҳои алоҳидаи аҳоли

Давлат ба шахрвандоне, ки ба ҳифзи иҷтимоӣ мӯҳтоҳанд, дар ҷустуҷӯи кор душворӣ мекашанд ва дар бозори меҳнат ба рақобати баробар қодир нестанд, бо роҳи таҳия ва амалӣ намудани барномаҳои мақсадноки мусоидат ба шуғл, ташкил намудани ҷойҳои иловагии корӣ дар ташкилоту муассисаҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқиашон ва тараққӣ додани корхонаҳои махсусгардонидашуда (аз он ҷумла ташкилотҳо барои халби меҳнати маъҷубон), муқаррар намудани квотаҳо барои ба кор қабул намудани маъҷубон ва гурӯҳҳои алоҳидаи аҳоли, расонидани хизмати самтгирии касбӣ, инчунин бо роҳи ташкил намудани омӯзиш аз рӯи барномаҳои махсус ва дигар чораҳо кафолатҳои иловагиро таъмин менамояд. **(ҚЧТ аз 31.12.08с № 472)**

Квота барои ба кор қабул намудани маъюбон мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъюбон муқаррар карда мешавад.

Тартиби ворид намудани квота барои ба кор қабул кардани гурӯҳҳои алоҳидаи аҳолиро ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шаҳрвандони дар корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо, ки бинобар сабаби гузаронидани тадбирҳои беҳтар намудани вазъи экологии дар натиҷаи офатҳои табиӣ ва муфлисшавӣ баамаломата бояд барҳам дода (ё аз нав ташкил карда) шаванд, машғули коранд, кафолатҳои иловагӣ муқаррар менамояд.

БОБИ II

ҲАМКОРИИ ИҶТИМОӢ ДАР СОҲАИ МУСОИДАТ БА ШУҒЛИ АҲОӢ

Моддаи 10. Ҳамкориҳои сетаарафа дар соҳаи мусоидат ба шугли аҳоли

Ҳамкориҳои сетаарафа дар соҳаи мусоидат ба шугли аҳоли муносибатҳои байни давлат, иттиҳодияҳои корфармоён, иттифокҳои касаба ва дигар намояндагони кормандонро, ки ба таҳия ва амали намудани сиёсати давлатӣ дар соҳаи мусоидат ба шугли аҳоли тааллуқ дорад, танзим менамояд.

Бо мақсади таҳияи қарорҳои мувофиқа кардашуда ва ба роҳ мондани мусоҳибаи иҷтимоӣ бобати муайян кардан ва амали гардонидани сиёсати шугли аҳоли дар сатҳҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ кумитаҳои ҳамоҳангсозии мусоидат ба шугли аҳоли дар асосҳои ҷамъиятӣ ташкил карда мешаванд. Намояндагии мақомоти давлатӣ, иттифокҳои касаба, дигар мақомоти намояндагии кормандон ва корфармоён ба ҳайати кумитаҳо бо шумораҳои баробар муайян карда мешавад.

Моддаи 11. Вазифаҳои кумитаи ҳамоҳангсозии мусоидат ба шугли аҳоли

Кумитаи ҳамоҳангсозии мусоидат ба шугли аҳоли:

- масъалаҳои марбут ба шугли аҳолиро ҳар сол на камтар аз як маротиба ба баррасии Маҷлиси вакилони халқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо пешниҳод менамояд. **(ҚҶТ аз 31.12.08с № 472)**

- оид ба масъалаҳои рушди шугли аҳоли ва сиёсат дар бозори меҳнат машварат доир менамояд;

- маълумотро доир ба вазъ ва тамоюлҳо дар бозори меҳнат таҳлил менамояд;

- амалиёти мувофиқашударо оид ба масъалаҳои шугли ва ҳифзи иҷтимоии шаҳрвандон таҳия менамояд;

- барномаҳои мусоидат ба шугли аҳолиро ба мувофиқа мерасонад;

- доир ба лоихаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқии ба шуғл дахлдошта ба мақомоти дахлдор бо тартиби муқарраргардида пешниҳодҳо ирсол менамояд;

- ташаббусхоро дар омода намудани чорабиниҳои ба таъмини шуғли пурра, озодона интихобшуда ва самаранок равонагашта амалӣ менамояд;

- ташхиси лоихаҳои барномаҳои тараққиёти иҷтимоию иқтисодиро мегузаронад.

Ташкили фаъолияти кумитаҳои ҳамоҳангсозии мусоидат ба шуғли аҳолиро дар маҳалҳо мақомоти дахлдори ҳокимияти давлатӣ ва тарафҳои дар кумитаҳо пешниҳодшуда амалӣ менамояд.

Тартиби таъсис ва ташкили фаъолияти кумитаҳои ҳамоҳангсозии мусоидат ба шуғли аҳолиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

БОБИ Ш

ТАНЗИМИ ДАВЛАТӢ ВА ТАШКИЛИ ЧОРАҲОИ МУСОИДАТ БА ШУҒЛИ АҲОЛӢ

Моддаи 12. Танзими шуғл

Бо мақсади мусоидат ба шуғли пурра, самаранок ва озодона интихобнамудаи аҳоли давлат тадбирҳои зайлро амалӣ менамояд:

- таҳия ва амалӣ намудани тадбирҳои молиявӣ қарзӣ, сиёсати инвеститсионӣ ва андоз, ки ба самаранок ҷойгир намудани қувваҳои истеҳсолкунанда, баланд бардоштани зудҳаракатии захираҳои меҳнатӣ, рушди машғулияти мустақилона, ташвиқ намудани истифодаи низоми ўҳдабароёнаи меҳнатӣ, ҳавасманд намудани корфармоён ва дигар тадбирҳо, ки ба нигоҳдории ҷойҳои кории самаранок амалкунанда ва таъсиси ҷойҳои нави кор мусоидат менамоянд, равона карда шудаанд;

- танзими ҳуқуқӣ, ки ба нигоҳдорӣ ва мусоидат кардан ба шуғли аҳоли дар асоси риояи ҳуқуқҳо, манфиатҳои қонунии шаҳрвандон ва қафолатҳои дахлдори давлатӣ, такмили қонунгузорию шуғли аҳоли ва меҳнат нигаронида шудааст;

- таҳия ва амалӣ намудани барномаи давлатии мусоидат ба шуғли аҳоли, ҳамоҳангсозии он бо барномаҳои минтақавӣ ва соҳавии мусоидат ба шуғли аҳоли;

- рушд ва такмили фаъолияти **мақомоти давлатии шуғли аҳоли**.
(ҚҶТ аз 28.06.11с.№724)

Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ барои татбиқи сиёсати давлатии мусоидат ба шуғли аҳоли дар маҳал масъул мебошанд.

Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ вазифадоранд барои гузаронидани чорабиниҳои мусоидат ба шуғли аҳоли дар маҳалҳо мусоидат намоянд, аз ҷумла ба:

а) пешгирии ҳолатҳои ба таври оммавӣ аз кор озодкунии кормандон;

б) таъсис додани ҷойҳои кории нав ва нигоҳ доштани ҷойҳои кории мавҷудбуда;

в) ташкил ва гузаронидани корҳои ҷамъиятӣ;
г) квотакунии ҷойҳои корӣ барои бо ҷои кор таъмин намудани гурӯҳҳои алоҳидаи аҳоли ва шахсоне, ки ба ҳифзи иҷтимоӣ мӯҳтоҷ буда, дар ҷустуҷӯи кор душворӣ мекашанд ва дар бозори меҳнат ба рақобати баробар қодир нестанд. (ҚҶТ аз 31.12.08с № 472)

Моддаи 13. Барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва соҳавии мусоидат ба шугли аҳоли

Бо мақсади танзим ва мусоидат ба шугли аҳоли ва ба кор қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти шаҳрвандон барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва соҳавии мусоидат ба шугли аҳоли таҳия мешаванд.

Самтҳои мушаххаси таҳияи барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва соҳавии мусоидат ба шугли аҳоли, мӯҳлати амали онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ бо назардошти зарурияти ҳалли масъалаҳои нисбатан муҳими мусоидат ба шугли аҳоли муайян менамоянд.

Барномаҳои минтақавии мусоидат ба шугли аҳоли бо Қарори Маҷлисиҳои дахлдори вакилони халқ тасдиқ карда мешаванд.

Асос барои таҳияи барномаҳои мусоидат ба шугли аҳолиро нишондиҳандаҳои пешгӯии тараққиёти иқтисодӣ ва иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил менамояд.

Моддаи 14. Муҳоҷирати ихтиёрии шаҳрвандон ва аъзои оилаи онҳо

Дар сатҳи ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ барои муҳоҷирати ихтиёрии шаҳрвандон ва аъзои оилаи онҳо бо ҷудо намудани воситаҳои дахлдори моддӣ, молиявӣ ва ташкили шароити зарурии ихтимоию маишӣ ва коммуналӣ мусоидат карда мешавад.

Тартиби таҳия ва амалӣ гардонидани ин тадбирҳоро қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 15. Мақомоти давлатии шугли аҳоли (ҚҶТ аз 28.06.11с.№724)

Мақомоти давлатии шугли аҳоли аз ҷиҳати ташкилӣ мустақил мебошад, ки фаъолияти он ба самтҳои зерин равона карда шудааст:

- баҳодиҳии ҳолат ва пешгӯии рушди шугли аҳоли, маълумот додан дар бораи вазъи бозори меҳнат;

- тибқи тартиби муқарраргардида таҳия ва амалӣ намудани барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва соҳавии мусоидат ба шугли аҳоли, аз он ҷумла барномаҳои мақсадноки мусоидат ба шугли аҳоли барои гурӯҳҳои алоҳидаи аҳоли, ки ба ҳифзи иҷтимоӣ махсусан эҳтиёх дошта, дар ҷустуҷӯи кор душворӣ мекашанд;

- мусоидат ба шаҳрвандон дар ҷустуҷӯи кори мувофиқ ва ба корфармоён дар интихоби кормандони лозимӣ;

- ҳангоми зарурат ташкил намудани самтгирии касбӣ, тарбия ва бозомӯзии касбӣ ва такмили таҳассуси шаҳрвандони бекор;

- дастгирии иҷтимоии бекорон дар шакли пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ, *стипендия* дар давраи омӯзиш бо роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)

- *хизматрасониши машваратӣ ва кӯмаки молиявӣ ба бекорон барои машгул шудан ба фаъолияти соҳибкорӣ*. (ҚЧТ аз 31.12.08с № 472)

Фаъолияти **мақомоти давлатии шуғли аҳолиро** мақомоти давлатии аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколатдор кардашуда роҳбарӣ ва ташкил менамояд, ки барои амалӣ намудани ваколатҳои худ мақомоти минтақавиро таъсис медиҳад. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)

Мақомоти давлатии шуғли аҳоли яққоя бо мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ сиёсати давлатиро дар соҳаи мусоидат ба шуғли аҳоли таҳия ва амалӣ менамоянд.

Тартиби ташкили **мақомоти давлатии шуғли аҳолиро** Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд

Моддаи 16. Маблағгузорию чорабиниҳои мусоидат ба шуғли аҳоли

Маблағгузорию чорабиниҳои мусоидат ба шуғли аҳоли дар асоси принципҳои бисёрсамтӣ ва ҳамкорию иҷтимоӣ амалӣ карда мешавад.

Маблағҳои **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** аз манбаҳои зерин ташаккул меёбанд:

- маблағҳои аз ҳисоби корхонаю ташкилотҳои системаи хадамоти давлатии шуғли аҳоли воридшаванда;

- маблағҳои суғуртаи иҷтимоӣ, ки аз ҳисоби пардохтҳои иҷтимоии аз фонди музди меҳнат вориднамудаи корфармоён ташаккул меёбанд, ба андозае, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд; (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)

- маблағҳои, ки ҳамчун қарзи бебозгашт (грант), инвеститсияҳо, кӯмаки хайрия ва сарпарастихо аз ташкилотҳои молиявии байналмилалӣ ва ҷамъиятӣ барои мақсадҳои мусоидат ба шуғл ва таъсиси ҷойҳои нави корӣ ворид мешаванд

- маблағҳои баргардонидашуда, қарзҳои бефоизе, ки аз ҳисоби маблағҳои Барномаи мусоидат ба шуғли аҳоли барои рушди фаъолияти соҳибкорӣ ба шаҳрвандони бекор дода шудаанд. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)

Маблағҳои **мақомоти давлатии шуғли аҳоли**, ки аз ҳисоби маблағҳои **мақомоти ваколатдори давлатии соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа** ташкил меёбанд, хусусияти мақсаднок дошта, танҳо барои самтҳои зерин истифода бурда мешаванд: (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)

- пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ;

- маблағгузорию хароҷот барои тамоюли касбӣ, тарбияи касбӣ, тақмили ихтисос ва бозомӯзонию шахсони бекор, аз он ҷумла пардохти *стипендия* барои онҳо;

- додани кӯмаки молиявии беподош барои хароҷоти корҳои ҷамъиятии музднок;

- таъсиси ҷойҳои корӣ барои шаҳрвандони бекорӣ ба ҳифзи иҷтимоӣ мӯҳтоҷбуда;

- таъсиси ҷойҳои корию иловагӣ;

- таъмини фаъолияти илмию тадқиқотӣ оид ба масъалаҳои шуғл ва бозори меҳнат;

- нигоҳдории хадамоти давлатии шуғли аҳоли, тараққиёти базаи моддию техникий он;

- маблағгузории чорабиниҳои ҳамкориҳои байналмилалӣ оид ба масъалаҳои шуғл ва бекорӣ.

Маблағҳои ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** воридшуда, ки дар соли ҳисоботӣ истифода нашудаанд, кашида гирифта намешаванд (ба истиснои маблағҳои бучетӣ) ва ба соли ояндаи молиявӣ мегузаранд. **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

Моддаи 17. Ҳисоботи оморӣ ва маълумот дар бораи шуғли аҳоли

Барои баҳои воқеӣ додан ба вазъи бозори меҳнат ва вазъи кор дар соҳаи мусоидат ба шуғли аҳоли мутобиқи Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботи давлатии оморӣ муқаррар карда мешавад.

Шахсони ҳуқуқии ҳамаи шаклҳои моликият, ки бо миёнаравии меҳнатӣ машғуланд, шахсони бекорро сабти ном карда ба қайд мегиранд, вазифадоранд мувофиқи тартиб ва мӯҳлатҳои муайянкардаи Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботи оморӣ пешниҳод намоянд.

Мақомоти давлатии шуғли аҳоли бо мақомоти омили давлатӣ, мақомоти андоз, мақомоти хадамоти муҳоҷират ва дигар мақомоти дахлдори давлатӣ ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ ва маълумотҳои барои иҷрои вазифаҳои тарафҳо заруриро ба таври ройгон мубодила менамоянд. **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

Мақомоти давлатии шуғли аҳоли наشري маълумоти оморӣ ва маводи иттилоотиро дар бораи вазъи бозори меҳнат, талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ, имкониятҳои бо кор таъминкунӣ, тамоюли касбӣ, тарбия ва бозомӯзии касбӣ, такмили ихтисос, инчунин офиятбахшии иҷтимоию меҳнатиро таъмин менамояд. **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

Моддаи 18. Додани иҷозатнома (литсензия) барои фаъолият оиди мусоидат ба шуғли аҳоли(хориҷ карда шуд тибқи ҚЧТ аз 30.07.07с №325).

Моддаи 19. Мусоидати корфармоён ба таъмини шуғли аҳоли

Корфармоёне, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият доранд, ба татбиқи сиёсати давлатии шуғл дар асосҳои зерин мусоидат мекунанд, аз ҷумла:

- риоя кардани шартномаҳои (қарордодҳои), ки муносибатҳои меҳнатиро мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим менамоянд;

- амалӣ гардонидани чорабиниҳои, ки дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат, дар барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва соҳавии мусоидат ба шуғли аҳоли, шартномаҳои коллективӣ ва созишномаҳои ҳифзи меҳнаткашон дар мавриди боздоштани истехсолот ё аз кор хориҷ намудани кормандон пешбинӣ шудаанд;

- расонидани кӯмак барои бо кор таъмин намудан, тарбияи касбӣ ва пешниҳод намудани кӯмаки иловагии молиявӣ барои кормандони аз кор хориҷшаванда аз ҳисоби маблағҳои ташкилотҳо;

- фароҳам овардани шароит барои тарбия ва бозомӯзии касбӣ, такмили ихтисоси кормандон;

- таҳия ва амалӣ намудани барномаи иҷтимоии ташкилот, ки нигоҳ доштан ва самаранок истифода бурдани иқтисодии касбии кормандон, ҳифзи иҷтимоии онҳо, беҳтар намудани шароит ва ҳифзи меҳнатро пешбинӣ менамояд;

- риояи квотаҳои муайяншуда барои бо кор таъмин намудани маъюбон *ва гурӯҳҳои алоҳидаи аҳоли*;

- бо кор таъмин намудани шахрвандони ба ҳифзи иҷтимоӣ мӯҳтоҷбуда ё захира намудани намудҳои алоҳидаи *ҷойҳои кори* барои бо кор таъмин намудани чунин шахрвандон, ки аз тарафи мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо ва мақомоти худидораи маҳаллӣ муайян карда мешаванд.

Корфармоён вазифадоранд саривақт, на камтар аз ду моҳ пеш ва дар ҳаҷми пурра ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** ва мақомоти иттифоқи касаба ё дигар мақомоти намояндагии кормандон дар бораи аз кор озодкунии оммавии меҳнаткашон, аз ҷумла бо сабаби барҳам додани ташкилот, ихтисор намудани шумора ё штат, шумора ва гурӯҳҳои кормандоне, ки ин ихтисоршавӣ ба онҳо дахл дорад, бо нишон додани касб, ихтисос, дараҷаи ихтисос ва андозаи музди меҳнати корманди аз кор хориҷшаванда, инчунин оид ба мӯҳлате, ки аз кор озодкунии онҳо пешбинӣ шудааст, маълумоти хаттӣ пешниҳод намоянд. Барои пинҳон намудан ва пешниҳод накардани чунин маълумот тибқи тартиби муқарраргардида корфармоён ба ҷавобгарии маъмуриёти касбӣ мешаванд **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724)**

Корфармоён бояд ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** маълумоти зеринро пешниҳод намоянд:

- маълумот дар бораи нисбат ба ташкилоти мазкур истифода бурдани тартиби муфлисшавӣ, инчунин маълумоти барои иҷрои ҷаъолият оид ба офиятбахшии касбӣ ва мусоидат ба шуғли маъюбон зарурбуда;

- дар мӯҳлати то даҳ рӯз аз рӯзи пайдо шудани маълумот дар бораи ҳамаи ҷойҳои кори холии (вакансияҳои) бавучудода мувофиқи талаботи касбии дар ташкилотҳо муайянкардашуда, инчунин маълумот дар бораи вазъи кадрҳо ва шумораи воқеии кормандон. *Тартиби аз ҷониби корфармоён пешниҳод намудани маълумот дар бораи мавҷудияти ҷойҳои холии кориро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.* **(ҚЧТ аз 31.12.08с № 472)**

Дар мавриди иҷро накардани квота барои ба кор қабул намудан корфармоён мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошанд.

Ҳангоми ба кор қабул кардани шахрванд, ки аз тарафи **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** равон шудааст, корфармо дар давоми панҷ рӯз ба

мақомоти давлатии шуғли аҳоли варақай роҳхатро бо нишон додани рӯзи ба кор қабул намудани шахрванд бозмегардонад. Дар сурати ба кор қабул накардани шахрванд корфармо дар варақай роҳхат рӯзи омадани шахрванд ва сабаби ба кор қабул накарданро қайд карда, роҳхатро ба шахрванд бармегардонад.

Корфармо ҳуқуқ дорад:

- шахрвандони бевосита ба ӯ муроҷиатнамударо дар асосҳои баробар бо шахрвандони роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳолидошта** ба кор қабул намояд;

- аз мақомоти хадамоти шуғл дар бораи бозори меҳнат маълумоти ройгон гирад;

- оид ба амали мақомоти хадамоти шуғл ба мақомоти болоии он ва инчунин ба суд мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят намояд.

Қойҳои қорӣ барои маъҷубон танҳо бо мувофиқаи **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** барҳам дода мешаванд. (ҚҶТ аз 28.06.11с.№724).

Моддаи 20. Иштироки иттифоқҳои касаба ва дигар мақомоти намояндагии қормандон дар мусоидат ба шуғли аҳоли

Иттифоқҳои касаба ва дигар мақомоти намояндагии қормандон ҳуқуқ доранд дар таҳияи сиёсати давлатии мусоидат ба шуғли аҳоли иштирок намоянд.

Мақомоти идораи давлатӣ, қорфармоён, иттифоқҳои касаба ва дигар мақомоти намояндагии қормандон оид ба масъалаҳои шуғл мунтазам машваратҳои муштарак мегузаронанд. Аз рӯи натиҷаи онҳо метавонанд созишномаҳои (шартномаҳои) коллективӣ банданд, ки онҳо тадбирҳои нигоҳдорӣ ва мусоидат ба шуғли аҳоли, ҳимояи қормандони аз қор озодгардида, инчунин меҳнаткашоне, ки ба ҳимояи иҷтимоӣ эҳтиёҷманданд, ӯҳдадорҳои дигар мақомоти идораи давлатиро оид ба пешниҳод намудани иттилоот дар бораи шароити иқтисодӣ ва молиявии гузаронидани сиёсати шуғли аҳоли ва дигар масъалаҳои вобаста ба манфиатҳои меҳнаткашонро дар соҳаи шуғл дарбар мегиранд.

Моддаи 21. Тайёрии касбӣ, тақмили ихтисос ва бозомӯзониҳои шахрвандони бекор

Тайёрии касбӣ, тақмили ихтисос ва бозомӯзониҳои шахрвандони бекор бо роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** дар мавридҳои сурат мегиранд, ки агар: (ҚҶТ аз 28.06.11с.№724).

- онҳо барои бо қор таъмин қардани шахрвандон мусоидат намоянд;

- аз сабаби надоштани ихтисоси зарурии касбӣ ба шахрванд интиҳоб намудани қори мувофиқ имконнопазир бошад;

- бо сабаби набудани қоре, ки ба талаботи малакаи касбии шахрванд ҷавобгӯ бошад, тағйир додани қасб (ихтисос, намуди машғулият) зарур аст;

- аз рӯи ихтисоси пешина қобилияти иҷрои қорро гум қарда бошад.

Тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзони чунин шахрвандон дар асоси роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** дар муассисаҳои таълимии касбӣ ва иловагӣ, марказҳои таълимии мақомоти хадамоти шуғл ва ё дар дигар муассисаҳои таълимӣ мувофиқи шартномаҳои аз тарафи мақомоти хадамоти шуғл басташуда ба роҳ монда мешавад. **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).**

Хуқуқи бо тартиби афзалиятнок аз тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ гузаштанро маъюбони бекор, шахрвандони бекор баъди гузаштани зиёда аз шаш моҳи бекорӣ, шахрвандони аз хизмати ҳарбӣ озодшуда, ҳамсарони хизматчиёни ҳарбии аз хизмати ҳарбӣ озодшуда, хатмкунандагони муассисаҳои таълими умумӣ, инчунин шахрвандоне, ки бори аввал кор мечӯянд (пештар кор накардаанд) ва *касби (ихтисоси)* надоранд, доро мебошанд.

Мақомоти соҳаи маориф дар асоси дархости **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** ба онҳо дар бораи сохтори касбию тахассусӣ ва шумораи хатмкунандагоне, ки барои бо кор таъмин кардан эҳтиёҷ доранд, маълумот пешниҳод менамоянд. **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).**

Тартиби ташкили низоми тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзони шахрвандони бекорро ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 22. Ташкили корҳои ҷамъиятӣ

Мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо, корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо сарфи назар аз шакли моликият бо иштироки **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** дар асоси шартнома гузаронидани корҳои ҷамъиятии музднокро ташкил менамоянд. **(ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).**

Бо шахсоне, ки дар корҳои ҷамъиятӣ иштирок кардан мехоҳанд, ба мӯҳлати *то як моҳ бо ҳуқуқи минбаъд дароз намудани он то се моҳ* шартномаи (қарордоди) меҳнатии мӯҳлатнок баста мешавад. Шахрвандони бекоре, ки барои бекорӣ кӯмакпулӣ намегиранд, бекорони зиёда аз шаш моҳ дар қайди мақомоти хадамоти шуғл буда ҳуқуқи афзалиятноки иштирок дар корҳои ҷамъиятии музднокро доранд. Шахрвандони барои ҷустуҷӯи кор дар қайди **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** буда низ ҳуқуқи иштирокро дар корҳои ҷамъиятии музднок доранд. **(ҚЧТ аз 31.12.08с № 472)**

Иштироки шахрвандон дар корҳои ҷамъиятии музднок танҳо бо розигии онҳо мумкин аст. Ҳангоми ба корҳои ҷамъиятии музднок раван намудан вазъи саломатӣ, синну сол, касб ва дигар хусусиятҳои инфиродӣ ба эътибор гирифта мешаванд. Шартномаи (қарордоди) меҳнатии мӯҳлатнок дар бораи иштироки шахрванд дар корҳои ҷамъиятӣ метавонад аз тарафи шахрванд дар мавриди соҳиби кори доимӣ ё муваққатӣ шуданаш пеш аз мӯҳлат қатъ карда шавад.

Музди меҳнати шахрвандони дар корҳои ҷамъиятӣ машғулбуда мутобиқи Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохта мешавад.

Ба шахрвандони машғули корҳои ҳамбъиятии музднок қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат ва суғуртаи иҷтимоӣ татбиқ мегардад.

Маблағгузорию корҳои ҳамбъиятӣ аз ҳисоби маблағҳои ташкилотҳои, ки ин корҳо дар онҳо ташкил карда мешаванд ва ҳангоми зарурат бо ҷалб намудани маблағҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва кӯмаки молиявии беподоши **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** амалӣ мегардад. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

Тартиби ташкил, шартҳои гузаронидан ва номгӯи корҳои ҳамбъиятиро ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 23. Тартиби расонидани хизматҳои машваратӣ ва кӯмаки молиявӣ ба шахрвандони бекор ва муҳоҷирони меҳнатӣ, ки хоҳиши ба фаъолияти соҳибкорӣ машғул шуданро доранд.

Ба шахрвандоне, ки ҳамчун бекор ба қайд гирифта шудаанд ва муҳоҷирони меҳнати ба ватан баргашта, ки хоҳиши ба фаъолияти соҳибкорӣ машғул шуданро доранд, мақомоти давлатии шуғли аҳоли барои ташкили фаъолияти соҳибкорӣ бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматҳои машваратӣ ва кӯмаки молиявӣ мерасонанд. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

БОБИ IV

КАФОЛАТҲОИ ИҶТИМОӢ ҲАНГОМИ БЕКОР МОНДАН

Моддаи 24. Кафолатҳои дастгирии иҷтимоии шахсони бекор

Давлат ҳангоми бекор мондан кафолатҳои зеринро медиҳад:

- додани имтиёз ва ҷубронпулӣ ба кормандони аз корхонаю муассисаҳо ва ташкилотҳо аз кор озодгардида;

- пардохти *стипендия* ба шахсони бекор дар давраи тайёрии касбӣ, тақмили ихтисос ё бозомӯзӣ дар асоси роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли**; (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

- пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ;

- имконияти иштирок дар корҳои ҳамбъиятии музднок.

Ба кормандони аз корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо бо сабаби барҳамхӯрӣ, ихтисор намудани шумора ё штат аз кор озодшаванда ҳангоми қатъ намудани шартномаи меҳнатӣ имтиёз ва ҷубронпулӣ мувофиқи Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат дода мешавад.

Даврае, ки дар давоми он шахрванд мувофиқи тартиби муқарраркардаи Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон барои бекорӣ кӯмакпулӣ, *стипендия* мегирад, дар корҳои муздноки ҳамбъиятӣ иштирок мекунад, собиқаи меҳнати ӯ қатъ намегардад ва ба собиқаи умумии меҳнатӣ дохил мешавад.

Моддаи 25. Шартҳо ва мӯҳлати пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ

Кӯмакпулӣ барои бекорӣ ба шахрвандоне пардохта мешавад, ки мувофиқи тартиби муқарраргардида бекор доништа шудаанд.

Қарор дар бораи таъини кӯмакпулӣ барои бекорӣ аз ҷониби мақомоти давлатии шуғли аҳоли на дертар аз ёздаҳ рӯз аз лаҳзаи бекордониста шудани шахрванд қабул карда мешавад.

Кӯмакпулӣ барои бекорӣ ба шахрвандоне, ки бо сабаби барҳамхӯрии ташкилотҳо ё қатъ шудани фаъолияти соҳибкорони инфиродӣ, ихтисор шудани шумора ё воҳиди кории кормандони ташкилотҳо, қатъ намудани шартномаи меҳнатӣ, инчунин бо дигар сабабҳо аз кор озод шудаанд ва дар ин давра музди миёнаи меҳнаташон дар ҷои кори охирин нигоҳ дошта шудааст, аз рӯзи якуми баъди гузаштани давраи муайяннамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда мешавад.

Кӯмакпулӣ барои бекорӣ дар давоми сол ба мӯҳлати на бештар аз се моҳи тақвимӣ, ба истиснои ҳолатҳои, ки қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, пардохта мешавад.

Кӯмакпулӣ барои бекорӣ моҳе як маротиба пардохта мешавад, ба шарт, ки шахрвандони бекор бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав аз қайд гузаранд. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

«Моддаи 26. Тартиби тамдиди мӯҳлати пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ ба шахрвандони дорои собиқаи меҳнатие, ки барои ба нафақа баромадан ҳуқуқ доранд

Барои шахрвандоне, ки собиқаи умумии меҳнати онҳо тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи баромадан ба нафақаро медиҳад, лекин синнашон аз синни муқарраркардаи қонунгузорӣ барои таъини нафақа аз рӯи синну сол (аз ҷумла нафақа бо шартҳои имтиёзнок) як сол камтар аст, давомнокии давраи додани кӯмакпулӣ барои бекорӣ то дувоздаҳ моҳи тақвимӣ тамдид карда мешавад. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

Моддаи 27. Тартиби муайян намудани андозаи кӯмакпулӣ барои бекорӣ

Барои гирифтани кӯмакпулӣ шахрвандони бекор ҳангоми муроҷиат ба мақомоти давлатии шуғли аҳоли бояд дар давоми 3 соли охири пеш аз муроҷиат на камтар аз 18 моҳи тақвимӣ собиқаи корӣ дошта бошанд ва ҳатман аз музди меҳнати ин давраи фаъолият ҳаққи сугуртаи иҷтимоиро пардохта бошанд. (ҚЧТ аз 31.12.08с, № 472). (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

Кӯмакпулӣ барои бекорӣ дар моҳи аввал ба андозаи 50 фоиз, дар моҳи дуюм ба андозаи 40 фоиз ва дар моҳи сеюм ба андозаи 30 фоизи музди миёнаи меҳнати ҷойи кори охирин (бо назардошти коэффитсиентҳо), ки дар шаш моҳи охири корӣ ҳисоб карда шудааст, вале на камтар аз музди меҳнати ҳадди ақали муқарраргардида таъин карда мешавад. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

Ба шахрвандоне, ки пеш аз муроҷиат намудан ба мақомоти давлатии шуғли аҳоли дар давоми 3 соли охир аз 18 моҳи тақвимӣ камтар соҳиби кори музднок буда, ҳамчун бекордониста шудаанд, кӯмакпулӣ барои бекорӣ дар ҳаҷми музди меҳнати ҳадди ақали дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида таъин карда мешавад. (ҚЧТ аз 31.12.08с № 472)

Дар сурати хӯрандаи корношоёми то синни 15-сола доштани шахрвандони бекор, дар ҳолати барзиёд иҷрошавии қисми даромади

буҷет ва вучуд надоштани қарздории моддаҳои ҳимояшавандаи буҷети маҳаллӣ маҷлиси маҳаллии вакилони халқ бо **Қарори** худ метавонанд ба кӯмакпулӣ барои бекорӣ ба ҳар як хӯранда аз ҳисоби маблағҳои буҷети маҳаллӣ иловапулӣ дар ҳаҷми 10 фоизи кӯмакпулии барои бекорӣ муқарраргардида таъин намоянд.

Шаҳрвандоне, ки бори аввал кор меҷӯянд, муддати тӯлонӣ (зиёда аз як сол) кор накардаанд, тайёрии касбӣ, тақмили ихтисос, бозомӯзиро дар муассисаҳои таълимӣ дар асоси роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** ба итмом расонида, дар корҳои ҷамъиятии музднок иштирок кардаанд, ба гирифтани кӯмакпулӣ барои бекорӣ ҳуқуқ надоранд. (**ҚЧТ аз 28.06.11с.№724**).

Ба шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ тибқи даъват аз қувваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар кӯшуну сохторҳои ҳарбӣ ва аз муассисаҳои иҷроӣ ҷазои ҷиноӣ ё аз муассисаҳои таъбири маҷбури озод шудаанд, кӯмакпулӣ барои бекорӣ дар ҳаҷми музди меҳнати ҳадди ақали дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида таъин карда мешавад. (**ҚЧТ аз 31.12.08с № 472**)

Ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ҳудуди давлати дигар кор кардаанд, кӯмакпулӣ барои бекорӣ мувофиқи талаботи қисми якуми моддаи мазкур ба шарте таъин карда мешавад, ки масъалаҳои ба ҳисоб гирифтани пардохтҳо ба фондҳои суғуртавии иҷтимоии давлатӣ бо кор таъминкарда, бо шартномаҳои дахлдори байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда шуда бошанд.

Нигоҳдории маблағ аз кӯмакпулӣ барои бекорӣ дар ҳолатҳои пешбинӣ намудаи Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад. ҳаҷми умумии нигоҳдории маблағ аз 50 фоизи кӯмакпулии барои бекорӣ гирифташаванда зиёд буда наметавонад.

Моддаи 28. Боздоштан ва Қатъ намудани пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ

Пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ мумкин аст бо ҳатман огоҳ намудани шахси бекор қатъ гардад, боздошта шавад, ё андозаи он кам карда шавад.

Пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ дар ҳолатҳои зерин қатъ карда мешавад:

- дар асоси талаботи пешбининамудаи моддаи 3 Қонуни мазкур машғули кор эътироф гардидани шаҳрванд;

- ҳангоми бо роҳхати **мақомоти давлатии шуғли аҳоли** бо пардохти *стипендия* гузаштан аз тайёрии касбӣ, тақмили ихтисос ва бозомӯзӣ;

- муддати тӯлонӣ (зиёда аз як моҳ) бе сабабҳои узрнок ҳозир нашудани шахси бекор ба **мақомоти давлатии шуғли аҳоли**;

- ҳангоми кӯчидани шахси бекор ба ноҳия ё шаҳри дигар;

- ба охир расидани мӯҳлати таъиншудаи пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ;

- бо роҳи фиреб гирифтани кӯмакпулӣ барои бекорӣ;

- ҳангоми бо **қарори** суд дар шакли маҳрум шудан аз озодӣ ё таъбири маҷбури ҷазо гирифтани шахси бекоре, ки кӯмакпулӣ мегирад;

- мувофиқи қонунгузори нафақаи Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин намудани нафақа аз рӯи синну сол ва барои хизмати дарозмуддат;
- ҳангоми чалб намудан ба корҳои ҷамъиятӣ. (**ҚЧТ аз 31.12.08с № 472**)
- дар давраи бекорӣ аз ду пешниҳоди ҷойи кори ба ихтисос мувофиқ даст кашидан. (**ҚЧТ аз 28.06.11с.№724**).

Пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ мумкин аст ба мӯҳлати то се моҳ дар мавридҳои зерин боздошта шавад:

- ба азнавбақайдгирӣ омадани шахси бекор дар ҳолати мастӣ, ки бо сабаби истеъмоли машрубот, маводи нашъадор ва дигар моддаҳои мадхушкунанда ба вучуд омада, бо ҳуҷҷатҳои дахлдор собит гаштааст;
- ба кори муваққатӣ ё ба кори рӯзи ҳафтаи (кориаш) кӯтоҳ бе огоҳкунии мақомоти давлатии шуғли аҳоли машғул шудани шахси бекор;
- аз ҷониби шахси бекор вайрон кардани шартҳои бақайдгирӣ ва аз навбақайдгирӣ ҳамчун шахси бекор. Боздоштани пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ аз рӯзи ояндаи баъди маротибаи охири барои аз навбақайдгирӣ омадани шахси бекор амалӣ мегардад.

Давраи боздошта шудани пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ ба давраи умумии додани кӯмакпулӣ барои бекорӣ ҳисоб карда шуда, ба собиқаи умумии меҳнатӣ дохил карда намешавад.

Кӯмакпулӣ барои бекорӣ дар давраҳои зерин дода намешавад:

- дар давоми корношоямии муваққатӣ, ки аз вақти муқаррарнамудаи пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ зиёд давом ёбад;
- аз ҷои истиқомати доимӣ баромада рафтани шахси бекор бо сабаби таҳсил дар муассисаҳои таълимии касбии рӯзона;
- даъвати шахси бекор ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ, чалб намудан ба ҷорабиниҳои бо хизмати ҳарбӣ ва иҷрои вазифаҳои давлатӣ вобаста буда.

Давраҳои дар қисми 5 ҳамин модда зикршуда ба давраи умумии пардохти кӯмакпулӣ барои бекорӣ дохил намешавад ва онро дароз менамоянд.

Дар мавридҳои зерин андозаи кӯмакпулӣ барои бекорӣ мумкин аст дар ҳаҷми 25 фоиз ба мӯҳлати то як моҳ кам карда шавад:

- бе сабаби узрнок ҳозир нашудан барои гуфтушунид бо корфармо дар бораи ба кор таъмин шудан дар мӯҳлати 2 ҳафта аз рӯзи бо роҳхати мақомоти давлатии шуғли аҳоли фиристода (даъват) шудан;
- бе сабаби узрнок барои гирифтани роҳхат ба кор (ба хондан) ба мақомоти давлатии шуғли аҳоли ҳозир нашудан. (**ҚЧТ аз 28.06.11с.№724**).

Моддаи 29. Андозаи стипендияе, ки ба шахрвандони бекор дар давраи тайёрии касбӣ, бозомӯзӣ ва тақмили ихтисос дода мешавад

Дар давраи тайёрии касбӣ, бозомӯзӣ ва тақмили ихтисоси шахрвандони бекор дар асоси роҳхати мақомоти давлатии шуғли аҳоли дар давоми шаш моҳ дар ҳаҷми як нишондиҳанда барои ҳисобҳо ҳар моҳ стипендия пардохт карда мешавад. (**ҚЧТ аз 28.06.11с.№724**).

Моддаи 30. Сугурта ҳангоми бекор мондан

Шаҳрвандон дар ҳолати бекор мондан метавонанд бо ташкилотҳои суғуртавӣ шартномаи суғуртаи ихтиёрӣ банданд. Тартиб, марҳила ва шартҳои суғуртаро Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

БОБИ V МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 31. Мақомоте, ки назорати давлатиро ба амал мебароранд

Назорати давлатии риоя шудани қонунгузорӣ дар бораи шуғли аҳолиро маҷлисиҳои вакилони халқ, мақомоти дахлдори давлатӣ, иттифоқҳои касаба ва мақоми ваколатдорнамудаи ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал мебароранд.

Моддаи 32. ҳалли баҳсҳо ва ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Баҳси корхона, муассисаҳо, ташкилотҳо ва дигар корфармоён оид ба масъалаҳои шуғл, аз ҷумла баҳсҳо бо мақомоти давлатии шуғли аҳоли, мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ карда мешавад. (ҚЧТ аз 28.06.11с.№724).

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани қонуни мазкур тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 33. Дар бораи безътибор донистани қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи шуғли аҳоли”

Бо сабаби қабули қонуни мазкур қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 июни соли 1991 “Дар бораи шуғли аҳоли” (Ведомостҳои Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1991, №15, моддаи 268; соли 1994, №2, моддаи 40; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1996, №3, моддаи 48; соли 1998, №10, моддаи 119) безътибор дониста шавад.

Моддаи 34. Тартиби мавриди амал Қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе 1 августи соли 2003
№44**

Э. РАҲМОНОВ